որ տալիս է մեզ միջոց տեսնել ոչ թէ առարկայի տափարակ գծադիրը, այլ նորա հեռանկարը, նորա տարածութիւնը Իսկ եթէ երեխան կանոնաւորապէս է ձեռք տալի առարկային, ապա ուրեմն նա սովորել է արդէն իւր աչքում տպաւորված տափարակ գծադրով տեսնել ուղղակի առարկայի հեռանկարը, ուրեմն օրքան զհտոզութիւններ, վերաբերութիւններ և դատողութիւններ պէտք է անել երեխան մինչև որ հասնէր այսպիսի ունակութեանս Էլ չեմ յիշում այն հմտութեան մասին, որ երեխան սովոր պէտք է լինէր փակել և բանալ իւր թաթիկը ինչպէս և կամի, որ կարողանար կանոնաւորապէս վեր առնել մի որ և իցէ առարկայ. մատերի այդ զանազան շարժումները, ինչպէս և ապացուցանում է բնախօսութիւնը, ամենադժուար գործողութիւններ են, որոց համար հարկաւոր է մեծ վարժութիւն մկանունների կողմից.

(Շ աբս-նալի):

ՀԱՅ ԳԻՒՂԱՅԻՒԲ

Զիւն է եկած, Հայ զիւղացիք, ձիւն սաստիկ
 Զեղքեր ծալած կ'նստէք դուք հանդարտիկ,
 Հոգ մի չունիք և պարապմունք չէք սիրեր,
 Ասէք. ձմեռն է եկեր,
 Այո՛, ձմեռ եկաւ կասէք և անխոյժ
 Իրարու տուն +է՞ անելու կերթաք շոյտ.
 Եւ սպանիչ ըմպելիքով կ'մոռնար
 Զեր սուրբ նախնեաց յիշատակ,
 Եւ կամ ժողոված իրբե մէկ ազգ ինչ անձիր
 Տրտասառոյց ոտքով սրտով ի թոնիր,
 Բարբառն ծածկած մինչև կէս մէջք ամենուդ
 Եւ մնայլ քօղ մտքերուդ,
 Գուք մէկգմէկ հէ՛տե՛լ կ'խարէք
 Եւ կամ կուռով խաղաղ ժամերդ կանցնէք.
 Կանոնաւոր որ ձեր որդիք ու ամուսին
 Քովերդ նստած կ'նային,
 Կանոնաւոր որ այն ժամեր իրիկուան
 Զեղ մտաւոր օգուտ բերել միշտ կրնան,
 Եթէ ջանաք խորհուրդ ընել սերտ սրտով
 Բանալ զպրոց աշխուժով.
 Եւ որդիքներդ զբէլ զպրոց որ սորվին,
 Թէ ի՞նչ կերպով Հայեր եկան ու անցին . . .

Ինչո՞ւ արդեօք այժմ մեր փառքն աղօտած
 Լեզուն և կրօնն է թուլցած,
 Ինչո՞ւ աղքատ և թշուառ ենք շատ տեղեր
 Գեղեցկաշուք քաղաքք դարձած են զիւղեր.
 Եւ առաջուան աներուն տեղ փառազարդ,
 Խրճիթ մնաց լոկ անզարդ,
 Խրճիթ մնաց պատսպարան շատերիս,
 Առանց ուսման դառն ապագայ ամենքիս.
 Մեր ժպիտը աւել դառն է արցունքէն
 Եւ այս կեանքը մահուանէն,
 Միթէ այն է կեանքը ուրախ զուարճալից,
 Ար իրարու երէք շեղանք կարեկից
 Եւ վաստակը զոր ըրած եմք յամառան
 Փճացրնեմք ի ձմրանս,
 Միթէ այն է կեանքը Հային որ չունին
 Աւսույլ մայրեր դաստիարակ զաւակին,
 Միթէ այն է երջանկութիւն անվայել՝
 Քնել, ուտել ու խմել,
 Ախ իմ եղբարք, իմ սիրելի զիւղացիք,
 Արօթն ու խոփ, եղ և արջառ շատ ունինք.
 Մեր առօրեայ հանդստութեան աչք տնկած՝
 Լպագայն եմք մոռացած,
 Զիւն է եկած, Հայ զիւղականք, ձիւն սաստիկ,
 Սառած են մեր թէ՛ աշխոյժը և թէ՛ միտք.
 Զիւն կ'հաղի՞ կրբ արևը կ'ը ծագի,
 Եւ կեանք ուսմամբ կնորոգի,
 Ս. Սարգս-Նեանց:

ՅՈՒՆՎԱՐ ԱՄՍՈՅ ՀԱՆԵԼՈՒԿԱՅ

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆՔԸ,
 Ա.
 Մարդը ունի իսկ երկու սոս,
 Արովք-քայլէ և հետի սոս,
 Ինքն է աշխարհ ըստ իմաստնոյն
 Աւր և կամի, շրջի 'ւ երկչոտ,
 Բ.
 Այո՛ նոյնպէս մարդն է զա,
 Գլուխն 'ի վեր, անդամն 'ի վայր,
 Ար միշտ պտուղ յիւր սրտէն տայ.
 Իսկ մերթ բարի, երբեմն էլ չար,
 Յո՛ւնեմք Սերգեյեւիչ: